

vedtoges uden afstemning.

Formanden:

Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til uddannelsesudvalget. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

3) Første behandling af lovforslag nr. L 49:

Forslag til lov om ændring af lov om folkeskolen. (Befordring).

Af Halvgaard (FP) m.fl.

(Fremsat 26/10 83).

Lovforslaget sattes til forhandling.

Forhandling

Undervisningsministeren (Bertel Haarder):

Lovforslaget er meget enkelt. Det går ud på, at man fritager kommunerne for den gældende forpligtelse til at transportere børn mellem skole og hjem. Et »skal« skal afløses af et »kan«.

Jeg respekterer selvfølgelig forslagsstillerens store tillid til kommunalbestyrelserne – det er en tillid, som man undertiden kunne ønske at andre partier havde lidt mere af. Men når forslagsstillerne i bemærkningerne fejler til, at de faktisk mener, at skoletransport er noget forkert og noget, man bør indskrænke væsentligt, må jeg sige, at jeg ikke kan give tilsagn om støtte. Vi har jo desværre fået en betydelig centralisering af skolevæsenet; det er både jeg og forslagsstillerne kede af, men det er sket, og det har betydet, at mange små børn har meget langt til skole, og trafikken er desværre ikke, hvad den har været. Den er blevet langt værre, og jeg ville betragte det som ret uforsvarligt, hvis ikke vi havde en udstrakt service på dette punkt.

Altså tilslutning til forslagsstillerens ønske om at vise kommunerne tillid, men på dette punkt nærmest en afvisning.

Lissa Mathiasen (S):

Man kan undre sig over, hvorfor vi overhovedet skal have denne debat i dag om befordring af skoleelever. Det er 7 måneder siden, at fremskridtspartiet sidst kom med dette forslag, hvor alle partier afviste det.

Skulle der være nogen, der er i tvivl, kan jeg sige, at det er et klart nej fra socialdemokratiet.

Karen Højte Jensen (KF):

Fra konservativ side har vi en vis sympati for at uddelegere opgaverne, men ligesom undervisningsministeren mener vi også, det er vigtigt, at der sørges for skolekørsel. Vi har på en lang række områder i folkeskolen fastsat en række minimumskrav fra central side, og jeg mener, at det er rimeligt og hensigtsmæssigt også på dette område at bevare det.

Øllgaard (V):

Umiddelbart synes vi, at lovforslaget fra fremskridtspartiet virker tiltrækkende, for kommunerne skal i meget vidt omfang have selvbestemmelsesret, men vi må tage det forbehold, at befordringsproblemet tager sig temmelig forskelligt ud i de forskellige kommuner, og der er mange hensyn at tage. En del af hensynene har allerede været nævnt, så jeg skal ikke gentage dem, bare fastslå, at vi er om ikke fuldt ud, så dog overvejende tilfredse med de befordringsregler, der gælder. Vi kan derfor ikke medvirke til en så vidtgående ændring, som fremskridtspartiet her lægger op til.

Holger K. Nielsen (SF):

Vores ordfører, fru Marianne Bentsen-Pedersen, kan ikke være til stede, så jeg skal på SFs vegne sige, at vi ikke kan støtte dette lovforslag fra fremskridtspartiet. Det er jo et forslag, der har været fremme før, og det er blevet afvist. Nu som dengang er der mange gode grunde til, at vi ikke kan støtte, at der sker en yderligere forringelse af befordringsvilkårene for skolebørnene.

Det undrer mig egentlig, at undervisningsministeren ikke i sit indlæg kom hr. Halvgaard en smule i møde, for sagen er den, at ministeren her i sommer udsendte et cirkulære, som lempede kommunernes forpligtelser vedrørende befordring mellem hjem og opsamlingssted. I et cirkulære af 18. juli 1983 ophæver ministeren de regler, der tidligere har været gældende om afstanden mellem hjem og opsamlingssted, og i en følgeskrivelse til kommunerne siges det direkte, at der ikke længere er fastsat regler om opsamlings-

[Holger K. Nielsen]

stedet, og at det fremover er overladt til kommunerne selv at administrere lovens bestemmelser om befordring fra (til) hjemmet eller dets nærhed. Jeg synes egentlig, at regeringen er kommet et godt stykke vej i retning af de ønsker, fremskridtspartiet har, i og med, at man nu lemper reglerne for afstand mellem hjem og opsamlingssted.

Sagen er den, at i mange kommuner er man økonomisk presset i øjeblikket, og kan man finde en besparelse ved at forringe de regler, der hidtil har været gældende om afstanden mellem hjem og opsamlingssted, vil jeg tro, at mange kommuner gør det. Også i en tid, hvor vi jo har en kampagne fra Rådet for Større Færdselssikkerhed om trafiksikkerhed, synes jeg, det er beklageligt, at man ude omkring i kommunerne får mulighed for at fastsætte afstande, der er større end de hidtil gældende for befordring med de skolebuser, der kører i kommunerne.

Jeg vil godt have en kommentar fra ministeren hertil fra talerstolen. Jeg har tidligere stillet et spørgsmål om det, men fik et svar, som jeg ikke syntes var særlig tilfredsstillende. Ministeren skriver, at dette er lavet på baggrund af talrige henvendelser fra kommunerne om forenkling af de gældende bestemmelser, og samtidig har ministeren i overensstemmelse med regeringens politik givet kommunerne større handlefrihed inden for lovens rammer. O.k., det ligger i forlængelse af regeringens almindelige politik, at kommunerne skal have større handlefrihed, men jeg synes, det er trist, når det bliver på bekostning af færdselssikkerheden, og når det bliver på bekostning af de skolebørn, man skulle sikre rimelige befordringsvilkår.

Bente Juncker (CD):

Centrum-demokraterne kan heller ikke tilslutte sig dette forslag om befordringsændringer. Vi mener, det er værdifuldt, at vi fastsætter nogle centrale rammer herindefra. Det er jo således, at det er små børn, der skal ud i trafikken, og der sker flere og flere skolenedlæggelser, så det agter vi ikke at overlade til kommunerne. Vi kan altså ikke støtte lovforslaget.

Michaelsen (RV):

Lovforslaget syner ikke af meget, men man må vel sige, at der er en væsentlig forskel imellem ordene »kan« og »skal«.

I det radikale venstre mener vi ikke, at det er rigtigt at slække på lovbestemmelserne om befordring. Vi mener, det er rimeligt og fornuftigt, at der er nogle mindstekrav for disse ting for at sikre imod vilkårligheder.

Må jeg tilføje som praktisk kommunalpolitiker, at det egentlig ikke er bestemmelserne om afstanden, der volder de store problemer i de forskellige kommuner. Den bestemmelse, der volder problemer, er en, hvor der ligesom er et slip, idet man siger, at hvis der er en farlig skolevej, så skal der også stilles befordring til rådighed. Man har en vældig strid om, hvad der egentlig er farlig skolevej, og det volder i virkeligheden meget store problemer, fordi forældrene ofte anser skolevejen for at være farlig, og jeg vil sige: ofte med rette. Derfor tror jeg, at ordet »kan« vil skabe en hel række problemer, som vi ikke har i forvejen.

I øvrigt må jeg sige, at der ikke er særlig mange penge gemt i de enkelte kommuner under denne post, i hvert fald ikke, hvis man forestiller sig – sådan som det fremgår af bemærkningerne til forslaget – at man dermed kunne finansiere en forbedring af skolevejene i form af cykelstier og andre foranstaltninger. Jeg tror ikke, det er den vej, man skal gå. Det vil vare mange, mange år, inden man kan finansiere disse ting ved en besparelse på denne konto.

Vi er, summa summarum, ikke indstillet på en ændring på dette felt.

Steffensen (KrF):

Selv om man kan have sympati for, at kommunerne selv skal afgøre ting, er dette et af de områder, hvor vi må sige i kristeligt folkeparti, at det er rigtigt, at man herfra fastsætter regler. Befordringen skal være så ensartet som muligt ude over landet, idet trafikforholdene jo er meget forskellige rundt omkring i kommunerne. På denne baggrund kan vi ikke støtte dette lovforslag.

Halvgaard (FP):

Jeg må sige, at jeg er skuffet over den afvisning, forslaget har fået, og jeg er også skuffet over, at man ikke vil overlade kom-

[Halvgaard]

munerne muligheden for selv at tilrettelægge skolekørslen for eleverne.

Lovforslaget er ikke fremsat først og fremmest af hensyn til de besparelser, der eventuelt kunne opnås, det er simpelt hen fremsat af hensyn til eleverne. Jeg mener, det er forkert at vænne eleverne til at blive transporteret i en bus. Jeg synes, det var meget sundere for eleverne, hvis de i videst mulig udstrækning enten brugte cyklen eller også brugte deres ben.

De midler, der bruges til skolekørsel, beløber sig jo til hundreder af millioner kroner, ja, jeg vil endda sige i milliardklassen, og jeg mener, at de penge kunne anvendes på en meget bedre måde til sikring af skolevejene: ved etablering af cykelstier osv. Jeg har også forstået, at justitsministeren har overvejelser med hensyn til at ændre færdselsloven, etablere cykelstier osv.

Derfor er jeg sådan set skuffet over modtagelsen. Jeg mener, det er et godt forslag, der ville have været til gavn for eleverne.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Lovforslagets overgang til anden behandling vedtoges uden afstemning.

Formanden:

Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til uddannelsesudvalget. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den sidste sag på dagsordenen var:

4) Første behandling af lovforslag nr. L 50:

Forslag til lov om ændring af lov om folkeskolen. (Obligatoriske afgangsprøver).

Af Halvgaard (FP) m.fl.

(Fremsat 26/10 83).

Lovforslaget sættes til forhandling.

Forhandling

Undervisningsministeren (Bertel Haarder):

Lovforslaget rummer to hovedelementer. Det ene er, at de afsluttende prøver ikke længere skal være frivillige, de skal være obligatoriske, et »kan« skal altså afløses af et »skal« – modsat det forslag, vi lige har behandlet. Det andet element er, at der skal være en udvidet prøve, sådan at prøven kommer til at svare til det niveau, eleverne er undervist på.

Med hensyn til det første kan jeg ikke give tilslutning. Jeg har ikke hørt, at frivilligheden skulle have voldt nogen som helst problemer. Jeg har ikke fået én eneste henvendelse, hverken som medlem af folketinget eller som minister, gående ud på, at lærere har følt, at det var et problem, at visse elever kunne undlade at gå op til prøver efter 9. og 10. klasse. Hvis jeg fik sådanne henvendelser med begrundelser for, at det er et problem, så vil jeg selvfølgelig se på sagen, men jeg ville være meget ked af at afskaffe frivilligheden. Frivilligheden er nemlig sikkerhed for, at der ikke sættes obligatoriske stempler i panden på børnene ved afgang fra folkeskolen. Folkeskolen skal jo være for alle. Den skal være nøjagtig lige så meget for dem, som går den praktiske vej, som for dem, der går den boglige vej, og hvis prøverne gøres obligatoriske, kunne man forestille sig, at man i højere grad gav de elever, der har størst sans for det praktiske, et unødigt nederlag. Det er min begrundelse for at afvise den første del af forslaget.

Hvad angår den anden del af lovforslaget, ved forslagsstillerne, at der forhandles på livet løs for tiden. Regeringen er enig med forslagsstillerne i hensigten og især i den protest, der ligger i forslaget mod en ordning, hvor $\frac{2}{3}$ af eleverne spilder op til 6 uger på at gå til en prøve, der ikke svarer til det niveau, de er undervist på til daglig. Den protest kan jeg godt deltage i, det kan regeringen, og på det punkt håber jeg vi får et resultat. Men da vi jo har en mindretalsregering, kan ministeren ikke afgive bindende løfte på dette punkt.

Lissa Mathiasen (S):

Her har vi så anden del af det tidligere forslag fra fremskridtspartiet om folkeskolen. Indholdet i lovforslaget kender vi: flere prøver og eksaminer i folkeskolen og helst på flere niveauer.